

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Veniæ petitio, num. 18.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

addit; si enim pro omnibus incolis id non odij signum, sed potius est a-
hujus urbis ores, omnibus vicinis e-
leemosynam impariaris, omnibus ducens; verum multa prudentia opus
hujus familie legata, quamvis volun-
tate distribuas &c. non potes o ini-
tur.

amicum, qui forte inter hos invenitur, r. Coninch. l.c. nu. 95. suar. l.c. nu.
excludere; Ratio est, quia licet orare, 9. Sà v. charitas n. 9.

stipem elargiri, legata distribuere non 19. Difficultas est; Quando Iædens
tenearis, tamen, posito quod ea exhibi- veniam quidem petit, at debitam sa-
bes, perspicuum esset indicium odij, tisfactionem, vel dare non vult, vel
si nolles aliquem ex illis admittere. certè non potest: Iædens, inquam, huic
Quod si beneficium pro omnibus non enim soli competit, veniam postulare,
sufficit, tunc profecto amicos præfer- non laeso, cum huic satis sit, si se prom-
res sine culpa; p. id enim non est sig- ptum præferat ad decentem reconcilia-
nunt claræ inimicitiae, sed, ad sum- tionem, atque si à signo odij, ut di-
mum, non amicitiae; at signa positivæ etum est superius, sese contineat. Pro
amicitiae ostendere, ex consilio qui-
dem, non vero ex obligatione, tene-
mur. Vnde etiam fit, ut positivæ ora-
re ex præcepto pro inimicis non obli-
geris. hoc enim solum est de consilio, non debet, ut si laesus exposcat ab of-
fendente tantam satisfactionem, ut
in communi oratione illum non ex-
cludere; nam sic virtualiter jam in-
cluditur.

¹¹ In Opusc. de Sacrif. Miss. l. 2. c. 2.
§. 13. o. suar. ib. nu. 2. Coninch. ib. a.
nu. 85. Val. 22. d. 3. q. 3. p. 2. c. fi. ver.
Tertio sequitur. p. S. Th. 2. 2. qu. -5
art. 9. q. Trull. l. 1. in Decal. c. 5. dub.
§. n. 4.

Veniam petitio.

18. Veniam petenti nolle r. dare;
nimis aperta odij demonstratio esset:
ita si veniam per se, vel per alium pe-
tenti negares signa aliqua, quibus te
inimicius depositiss significes, solus
superior offensus potest subdito, ut is
emendetur, vel justè puniatur. recon-
sitionem in hoc casu differre, quia

signis depositionis inimicitiae respon-
dere, & veniant dare: secus, merito
judicaretur in modo gratis velle perfi-
stere, dum debito suo ejus adversarius
non deest.

21. Illud tamen nota, quia cumque
satisfactione ab hoc etente veniam
exhibita, adhuc laesum ss posse postu-
lare satisfactionem punitionis delicti à
Iudice infligendæ, quia, ut supra dixi-
mus ad hanc ius justitiae habet, licet i-
terum moneam, rem esse periculo
peccandi expohtam.

ss S. Tho. Cajet. Arag. Tolet. alij
quos citat sequitur Fagund. li. x. imprac.
Decal. c. 28. n. 12.

22. Illud insuper nota, non esse s

C

coar-

coactandum offendit, ut statim ac
injuria illata est, veniam dare teneat-
ur, cum tunc satis sit, negativè se ha-
bere. Sufficiens ergo tempus pruden-
tis arbitrio sit elapsum: Est enim su-
pra humanam fragilitatem, recenti
vulnere, neccum sedata animi per-
turbatione, offendit cogere ad positi-
vam reconciliationem concedendam;
quare tunc dilatio non erit signum o-
dij, sed potius indicium infirmitatis
humanae.

s. Añor. Fill. Villalobos apud Trull. l.
c. n. II.

23. Dico Secundò, si laedens nolit
satisfactionem debitam afferre, & ta-
men veniam sibi dari postulet, obli-
garis quidem ostendere te odium in a-
nimō nequaquam fovere, ceterum
potes modestè tuam satisfactionem
urgere, & illam ante reconcilia-
tionem expectare; rem enim tibi debi-
tam expectas, & odij somitem non tu
ministras, sed adversarius, qui satis-
factionem, quam potest dare, imme-
rito negat.

24. Inquires: Inimicus, qui laedit,
obligaturne à laeso veniam submissō a-
nimō petere? Respondeo, frequen-
tissimē hanc obligationem non cog-
nosco: semel tamen, aut iterum cog-
nosco. Nam primò, ejusmodi obliga-
tio non adest, quoties aliam æquiva-
lentem satisfactionem laesus exhibet,
v. g. per pecuniam, per præventionem
in honore, per amicitia signia, vel offi-
cia, per amicorum intercessiones &c.
Secundò, quoties injuriæ inter inimi-
cos factæ invicem se compensant. Ter-
tiò, quoties laesus eam veniæ petitio-
nem, vel non curare, vel ad iracundi-

am magis ea incitari judicabitur, vel
quando apud aliquos v. g. nobiles vi-
ros usui illa non est. Quartò, quoties
is, qui offendit, multo superior est,
ut non conveniat, à subdito veniam
poscere, nisi forte tanta fuerit injuria
superioris, ut ad ejusmodi petitionem
ipsum prudenti judicio urgeat. Quin-
tò, quoties (inquit, hic Castrop. t)
præsumis, petita venia, & satisfactio-
ne pro tua parte exhibita, alium non
corresponsum: tunc enim titulo
compensationis, retinere, quasi in de-
positum, satisfactionē poteris, quoū-
que videoas alium paratum, debitum
exhibere. Sextò, quoties offendit est
absens, u nec facile per alium conve-
niri potest. Septimò, quoties non est
elapsum competens tempus, ut in si-
mili dixi num. 22. Solum igitur tunc
erit necessaria, quando gravis fuit la-
sio, & aliud remedium ad reconcilia-
tionem adhiberi vel non potest, vel
omnibus à viro prudenti expensis,
non debet; Sic filius respectu patris,
subditus respectu religiosi Prælati, u-
xor respectu viri, servus respectu do-
mini, in gravibus injurijs s̄pē veni-
am petere debebunt; à quo alij facilius
ex prædictis, vel similibus capitibus
excusabuntur.

t Castrop. t. 1. tr. 6. d. 1. p. 8. n. 10,
ex Bonacina. u Trullench. l. c. citans
Añorium.

Alloqui Inimicum.

25. Inimicum non alloqui, signum
per se odij non x est, cum non sit
omni proximo debita colloquendi fa-
miliaritas; tamen si ante conceptra-
inimi-

